

ELÄKETURVAKESKUS

5. 7. 1962

Yleiskirje n:o 4/62

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille

Asia: Luottovakuutukset

Työntekijäin eläkelain 13 § velvoittaa Eläketurvakeskuksen myöntämään sanotun lain edellyttämät luottovakuutukset. Nämä luottovakuutukset ovat toisaalta **maksuluottovakuutuksia** vastuu- tai rahastovajauksen vakuudeksi, toisaalta **sijoitusluottovakuutuksia** eläkelaitosten myöntämien takaisinmaksu- tai sijoituslainojen taikka eläkekassojen ja -säätiöiden muidenkin sijoitusten ja saamisten vakuudeksi.

Eläketurvakeskuksen hallitus on vahvistanut vakuutusehdot ja -kirjat toistaiseksi neljää maksuluottovakuutusmuotoa ja kahta sijoitusluottovakuutusmuotoa varten, sekä Eläketurvakeskuksen luottovakuutustoiminnan johtokunta on vahvistanut vastaavat hakemuslomakkeet. Vakuutusehtojen ja lomakkeiden nyt valmistuttua kirjapainosta Eläketurvakeskus oheistaa tämän mukana niistä näytekappaleet eläkelaitoksille tutustumista varten. Lomakkeita voidaan tilata lisää Eläketurvakeskuksesta.

I Erimuotoisten luottovakuutusten pääpiirteet

MAKSULUOTTOVAKUUTUS n:o 1

Vakuutuksenottaja: Työnantaja, jolla on yrityskohtainen eläkesäätiö.

Vakuutus otetaan: Eläkesäätiön vastuuvajauksen vakuudeksi.

Eläketurvakeskus sitoutuu: Järjestämään sen osan työntekijöiden eläketurvasta, jota ei voida kustantaa eläkesäätiön omaisuudella ja työnantajalta ehkä perityksi saadulla määrällä, kun säätiö on eläkesäätiölain 19 §:n mukaan purettava.

Erillinen vastuusitoumus: Annetaan eläkesäätiölle.

Vakuutus on pakollinen: Työnantajalle, jolla on yrityskohtainen eläkesäätiö.

MAKSULUOTTOVAKUUTUS n:o 2

Vakuutuksenottaja: Kahden tai useamman työnantajan yhteinen eläkesäätiö, jossa työnantajien yhteisvastuu on rajoittamaton.

Vakuutus otetaan: Eläkesäätiön vastuuvajauksen vakuudeksi.

Eläketurvakeskus sitoutuu: Järjestämään sen osan työntekijäin eläketurvasta, jota ei voida kustantaa eläkesäätiön omaisuudella ja työnantajilta ehkä perityksi saadulla määrällä, kun säätiö on eläkesäätiölain 19 §:n mukaan purettava.

Vakuutus on pakollinen: Yhteiseläkesäätiölle.

MAKSULUOTTOVAKUUTUS n:o 3

Vakuutusnottaja: Työnantaja, joka on järjestänyt työntekijänsä eläketurvan eläkevakuutusyhtiössä tai eläkekassassa ja joka on saanut oikeuden suorittaa eläkevakuutusmaksunsa alennettuna.

Vakuutus otetaan: Alennetun maksun takia syntyvän rahastovajauksen vakuudeksi.

Eläketurvakeskus sitoutuu: Suorittamaan työnantajan puolesta eläkelaitokselle rahastovajauksen ellei sitä saada työnantajalta perityksi.

Erillinen vastuusitoumus: Annetaan eläkelaitokselle.

Vakuutus on pakollinen: Työnantajalle, joka on saanut oikeuden suorittaa eläkevakuutusmaksunsa alennettuna.

MAKSULUOTTOVAKUUTUS n:o 4

Vakuutusnottaja: Eläkevakuutusyhtiö ja eläkekassa.

Vakuutus otetaan: Kattamatta olevan taannehtivan vastuun vakuudeksi.

Eläketurvakeskus sitoutuu: Suorittamaan suurempien työnantajien osalta sen osan TEL:n 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuun palvelusaikaan perustuvan vastuun ja sen peittämiseksi eläkevakuutuslaitokseen jo kertyneen rahasto-osuuden erotuksesta, jota ei saada työnantajalta perityksi.

Vakuutus on pakollinen: Eläkevakuutuslaitokselle, jolla on TEL:n mukaisia vakuutuksia.

SIJOITUSLUOTTOVAKUUTUS n:o 6

Vakuutusnottaja: Työnantaja, joka on eläkelaitokselta saanut TEL:n mukaisen eläketurvan katteeksi suorittamistaan maksuista kertyneistä varoista palkkasaatavan etuoikeudella perittävässä olevan lainan.

Vakuutus otetaan: Lainan vakuudeksi.

Eläketurvakeskus sitoutuu: Korvaamaan eläkelaitokselle vahingon, mikä tälle saattaa aiheutua sen takia, että työnantaja ei kykene maksamaan lainan pääomaa ja sille kasvanutta 5 %:n vuotuista korkoa. — Sitävastoin Eläketurvakeskus ei korvaa velkakirjaan ehkä otetun indeksiehdon mukaan laskettua indeksikorotusta.

SIJOITUSLUOTTOVAKUUTUS n:o 7

Vakuutusnottaja: Lainanottaja, joka on saanut eläkelaitokselta TEL:n mukaisen eläketurvan katteeksi kertyneistä varoista muun kuin Sijoitusluottovakuutuksen n:o 6 tarkoittaman lainan, jolle ei vaadita etuoikeutta konkurssissa.

Vakuutus otetaan: Lainan vakuudeksi.

Eläketurvakeskus sitoutuu: Korvaamaan eläkelaitokselle vahingon, mikä tälle saattaa aiheutua sen takia, että työnantaja ei kykene maksamaan lainan pääomaa ja sille kasvanutta 5 %:n vuotuista korkoa. — Sitävastoin Eläketurvakeskus ei korvaa velkakirjaan ehkä otetun indeksiehdon mukaan laskettua indeksikorotusta.

SIJOITUSLUOTTOVAKUUTUS n:o 8

Vakuutusnottaja: Eläkekassa ja eläkesäätiö.

Vakuutus otetaan: Eläkelaitoksen muiden TEL:n mukaisen eläketurvan katteena olevien sijoitusten ja saamisten paitsi lainojen vakuudeksi.

Eläketurvakeskus sitoutuu: Korvaamaan eläkelaitoksen purkautuessa muun TEL:n mukaisen eläketurvan katteena olevan omaisuuden, paitsi lainojen, kirjanpitoarvon ja myyntihinnan erotuksen.

Vakuutus on pakollinen: Eläkesäätiölle ja eläkekassalle, joka myöntää TEL:n mukaisia etuja.

Lainoja koskeviin velkakirjoihin tulee sisältyä määräys, jonka mukaan lainanantaja on velvollinen, Eläketurvakeskuksen katsoessa sen aiheelliseksi, vaatimaan lainasta asetettavaksi kuuden kuukauden kuluessa Eläketurvakeskuksen hyväksymän vakuuden, uhalla, että lainan katsotaan muuten sanotun määräajan kuluttua eräänntyneen heti maksettavaksi.

II Luottovakuutusmaksu

Luottovakuutuksesta menevä vakuutusmaksu lasketaan Eläketurvakeskuksen edustajiston vahvistamien laskuperusteiden mukaan, ja se on yleensä suoritettava vakuutuskauden alussa, etukäteen. **Riskimaksu** lasketaan kullekin vakuutusnottajalle erikseen, ja riippuu sen suuruus ensi sijassa vakuutuksen ottajan omaisuuden (osakeyhtiöllä osakekannan verotusarvon) ja velkojen välisestä suhteesta. Alhaisin on riskimaksu Sijoitusluottovakuutuksessa n:o 6 (takaisinlainauksen luottovakuutus), koska tässä — päinvastoin kuin luottovakuutuksen muissa muodoissa — Eläketurvakeskuksen saatavilla on työnantajan konkurssissa sama etuoikeus kuin palkkasaatavilla.

Maksuluottovakuutuksissa n:ot 1—3 lasketaan riskimaksun lisäksi myös **säästömaksu**, jonka suuruus riippuu vastuu- tai rahastovajauksesta vähennettynä jo kertyneellä säästörahasto-osuudella, eläkevastuun määrästä ja vastuuvajauksen vähentämissuunnitelman ajasta.

III Luottovakuutuksen vakuutusmaksurahasto

Maksuluottovakuutuksen säästömaksut siirretään vakuutusmaksurahaston säästörahastoon, jolle lisäksi hyvitetään korkoa toistaiseksi 5 prosentin mukaan. Rahastossa on työnantajilla yksilölliset rahasto-osuudet.

Maksuluottovakuutuksen riskimaksut siirretään vakuutusmaksurahaston yleiseen riskirahastoon, jolle lisäksi hyvitetään korkoa Eläketurvakeskuksen sijoitusten tuottoa vastaavan korkoperusteen mukaan.

Taannehtivan vastuun luottovakuutusmaksut siirretään vakuutusmaksurahaston taannehtivan vastuun riskirahastoon, jolle hyvitetään korkoa saman perusteen mukaan kuin yleiselle riskirahastolle.

Sijoitusluottovakuutuksen maksut siirretään vakuutusmaksurahaston sijoitusluottovakuutuksen rahastoon, jolle hyvitetään korkoa kuten yleiselle riskirahastolle.

Luottovakuutuksen hoitokulut otetaan muista mainituista rahastoista, paitsi säästörahastosta, niiden suuruuden suhteessa.

Työntekijäin eläkelain 19 §:ssä tarkoitettut perimättä jääneistä eläkevakuutusmaksuista Eläketurvakeskukselle aiheutuneet menot otetaan ensi sijassa taannehtivan vastuun riskirahastosta ja jos tämä ei taannehtivasta vastuusta aiheutuneiden korvausmenojen ja luottovakuutuksen hoitokulujen vuoksi siihen riitä, toissijaisesti yleisestä riskirahastosta ja sijoitusluottovakuutuksen rahastosta näiden rahastojen suuruuden suhteessa.

IV Luottovakuutuksen vastavakuus

Luottovakuutuksen riskimaksu lasketaan vain Eläketurvakeskuksen vastuun **kattamattomalle** osalle eli sille määrälle, joka jää, kun Eläketurvakeskuksen vastuusta vähennetään vastavakuudeksi annetun pantin varovaisesti arvioitu realisoimisarvo. Vastavakuudeksi asetettavasta pantista on oheisella Eläketurvakeskuksen lomakkeella (panttiluettelo) annettava mahdollisimman yksityiskohtaiset tiedot samoin kuin selvitys panttauksen kohteena olevan omaisuuden palo- ym. vakuutuksista vakuutustodistuksineen.

Milloin vastavakuutta asetetaan, tulee vakuutusnottajan toimittaa Eläketurvakeskukselle myös oheisen liitteen mukainen panttaussitumus.

V Luottovakuutushakemuksen liitteet

Hakemuslomakkeissa on lueteltu ne liitteet, jotka hakemuksen mukana on toimitettava Eläketurvakeskukselle ja jotka ovat välttämättömiä vakuutusmaksun määräämistä varten. Turhan kirjeenvaihdon ja viivytyksen välttämiseksi olisi vakuutusnottajan lähetettävä kaikki pyydetyt tiedot jo vakuutusta haettaessa.

VI Luottovakuutushakemusten lähettäminen

Hakemukset voidaan lähettää suoraan Eläketurvakeskukselle, mutta käytännössä voivat työnantajat lähettää ne myös sen eläkelaitoksen kautta, jossa he ovat järjestäneet työntekijöidensä eläketurvan. Kun uusi eläkejärjestelmä ja varsinkin sen luottovakuutuksia koskevat seikat ehkä vielä ovat monelle työnantajalle epäselvät, olisi toivottavaakin, että eläkelaitokset tarjoaisivat työnantajille apuaan ja asiantuntemustaan mm. luottovakuutusten järjestämisessä.

VII Luottovakuutuskirjojen toimittaminen

Kun luottovakuutus on Eläketurvakeskuksessa käsitelty, vakuutuksen ottajalle lähetetään allekirjoittamaton vakuutuskirja ja maksulippu vakuutusmaksun suorittamista varten. Kun vakuutuskirja on vakuutuksenottajan allekirjoittamana palautettu Eläketurvakeskukselle ja vakuutusmaksu suoritettu, Eläketurvakeskus allekirjoittaa vakuutuskirjan ja, milloin kysymyksessä on Maksuluottovakuutus n:o 1 tai n:o 3, vastuusitoumuksen, jotka viipymättä lähetetään vakuutuksenottajalle ja vakuutuksensaajalle. Vakuutuksen katsotaan tulleen voimaan silloin, kun Eläketurvakeskus allekirjoittaa vakuutuskirjan, paitsi Maksuluottovakuutus n:o 4:n osalta, joka tulee voimaan hakemuksen saapumisesta. Kuluvan vuoden aikana on todennäköistä että Eläketurvakeskuksessa tulee esiintymään uusien hakemusten ruuhkaantumista, jota ei parhaalla tahdollakaan voida välttää, joten vakuutushakemusten käsittely ehkä tulee useiden vakuutuksenottajien osalta viivästyämään, varsinkin jos panttien arviointi ja vakuutusmaksun määrääminen vaillinaisten tietojen vuoksi vaatii kirjeenvaihtoa tai ehkä matkojakin.

Luottovakuutuksen yhdistelmätaulukko

Eläkelaitoksen eläkevastuu	Luottovakuutus		Vakuutus-ottaja	Vakuutus-saaja	Vakuutus-tapahtuma	Tarpeellisuus	
	Vakuutusmuodon nimitys	N:o					
Vajaus	Vastuuvajaus	Vastuuvajauksen luottovakuutus	1	Työnantaja	Työntekijät	Eläkesäätiön purkaminen	Pakollinen työnantajalle, jolla on yrityskohtainen eläkesäätiö
		Vastuuvajauksen luottovakuutus	2	Yhteiseläkesäätiö	Työntekijät	Eläkesäätiön purkaminen	Pakollinen yhteiseläkesäätiölle
	Rahastovajaus	Rahastovajauksen luottovakuutus	3	Työnantaja	Eläkelaitos	Työnantajan konkurssi	Pakollinen työnantajalle, joka on saanut oikeuden suorittaa eläkevakuutusmaksun alennettuna
Taannehtiva vastuu	Taannehtivan vastuun luottovakuutus	4	Eläkevakuutuslaitos	Eläkevakuutuslaitos	Työnantajan konkurssi	Pakollinen eläkevakuutuslaitokselle, jolla on TEL:n mukaisia vakuutuksia	
Lainat	Takaislainaus	Takaislainauksen luottovakuutus	6	Työnantaja	Eläkelaitos	Työnantajan konkurssi	Työnantajalle, joka on eläkelaitokselta saanut TEL:n mukaisen eläketurvan katteeksi suorittamistaan varoista takaislainauksena lainan, täyttää turvaavaa vakuutusta antamatta. Pakollinen eläkekassan ja eläkesäätiön mainitunlaisille lainoille
	Sijoituslainaus	Sijoituslainauksen luottovakuutus	7	Lainanottaja	Eläkelaitos	Lainanottajan konkurssi	Lainanottajalle, joka on eläkelaitokselta saanut TEL:n mukaisen eläketurvan katteeksi kertyneistä varoista muun kuin luottovakuutus-sopimuksessa n:o 6 tarkoitetun lainan, täyttää turvaavaa vakuutusta antamatta. Pakollinen eläkekassan ja eläkesäätiön mainitunlaisille lainoille
Reaaliomaisuus	Talletukset Kiinteistöt, arvopaperit ym.	Reaaliomaisuuden luottovakuutus	8	Eläkekassa ja eläkesäätiö	Työntekijät	Eläkelaitoksen purkaminen	Pakollinen TEL:n mukaisia etuja myöntävälle eläkekassalle ja eläkesäätiölle

Eläkelaitoksiksi luetaan eläkevakuutusyhtiöt, eläkekassat ja eläkesäätiöt.

Eläkevakuutuslaitoksiksi luetaan eläkevakuutusyhtiöt ja eläkekassat.

Yhteiseläkesäätiöllä tarkoitetaan eläkesäätiötä, johon kuuluu useampia kuin yksi työnantaja.